

De kracht van het informele netwerk

MEE ondersteunt jaarlijks ongeveer 100.000 cliënten. De ondersteuning van MEE richt zich niet alleen op de persoon met een beperking. Een groot deel daarvan betreft het netwerk rondom de cliënt. Het vertrekpunt in onze aanpak is altijd het versterken van de eigen kracht en het betrekken en inzetten van het eigen netwerk. Bovendien hangen deze twee zaken nauw met elkaar samen. MEE is vaak een spil in de coördinatie van de ondersteuning van het netwerk. Bij de eerste gesprekken wordt het netwerk dan ook expliciet betrokken.

Mantelzorg en vrijwilligerszorg

Het Informele netwerk bestaat uit mantelzorgers (familie, vrienden en buurtbewoners) en vrijwilligers. De inzet en ondersteuning van deze mensen is onbetaald en wordt vaak gegeven vanuit een persoonlijke betrokkenheid. Mantelzorg en vrijwilligerszorg liggen in elkaars verlengde, maar zijn niet hetzelfde. Een mantelzorger geeft onbetaalde ondersteuning of zorg aan een familielid of vriend met wie hij een persoonlijke band heeft. Een vrijwilliger kiest bewust om onbetaald ondersteuning of zorg te verlenen, meestal via een vrijwilligersorganisatie (Mezzo Branchemonitor 2010-2011).

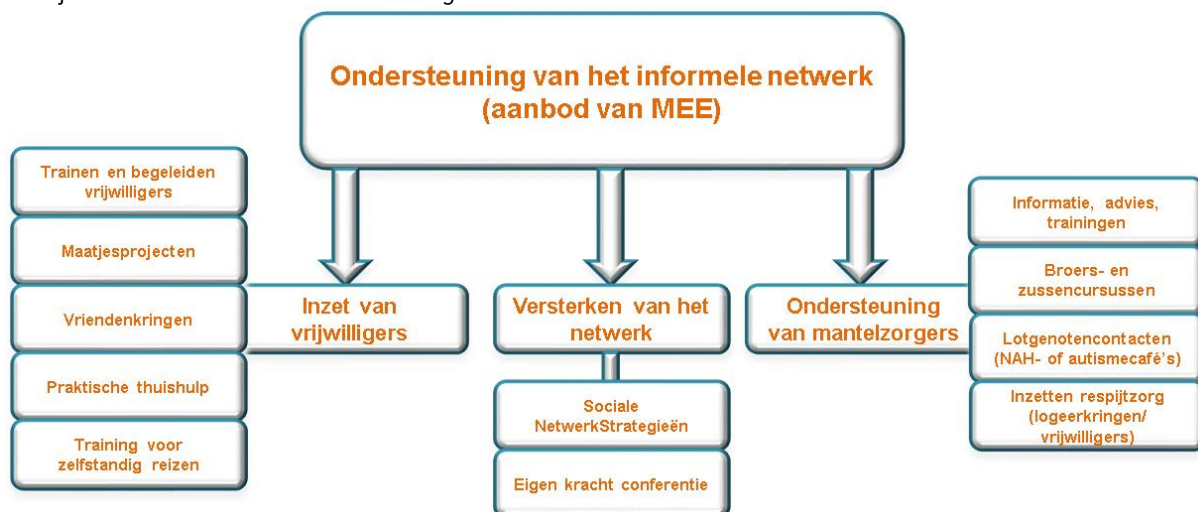
Informele ondersteuning in cijfers

- In 2008 verleenden 3,5 miljoen Nederlanders mantelzorg. Dat is 1 op de 4 volwassenen.
- Deze mantelzorgers verleenden meer dan 8 uur hulp per week, en/of langer dan drie maanden.
- Naar schatting zijn in Nederland meer dan 420.000 vrijwilligers actief in de zorg.
- Bron: Branchemonitor Mezzo 2010-2011

Versterken netwerk

Het betrekken van het netwerk van een cliënt houdt in dat samen met de MEE-consulent in kaart wordt gebracht wat de mogelijkheden zijn. Wat kan de cliënt zelf, wat kan het netwerk, hoe kunnen beide aspecten versterkt worden en wat heeft men daarvoor nodig?

Er zijn drie vormen van ondersteuning van het netwerk waarvoor MEE een aanbod heeft ontwikkeld:

Ondersteuning van mantelzorgers

Mantelzorgers zijn partners, kinderen, zussen en broers, andere familie, vrienden of buurtbewoners van de cliënt. Vaak hebben zij behoefte aan voorlichting en informatie over de beperking(en). Ook is ondersteuning nodig bij het accepteren van en leren omgaan met de beperking. Veel mantelzorgers hebben behoefte aan ondersteuning of aan ontlasting in de zorgtaken.

Bijvoorbeeld:

- Het geven van informatie en advies, cursussen en trainingen zoals:
 - Cursus voor broers en zussen
 - Cursus voor mantelzorgers (om controle te krijgen over de zorgsituatie)
- Organiseren van lotgenotencontacten. Mensen uit het netwerk van cliënten worden rondom een beperking of specifiek thema (bijvoorbeeld acceptatie) met elkaar in contact gebracht. Hiermee wordt begrip en inlevingsvermogen bevorderd:
 - De NAH-café's voor niet-aangeboren hersenletsel
 - MEE Autisme Punt of de autismecafés
- Organiseren van respijtzorg. Met inzet van vrijwilligers of het opzetten van logeerkringen kunnen mantelzorgers even ontlast worden zodat zij daarna de zorg weer goed op zich kunnen nemen.
- Diverse steunpunten en projecten op het gebied van mantelzorg en netwerkondersteuning (MEE-consulenten met specifieke kennis om overbelasting van mantelzorgers en vrijwilligers te voorkomen).

Versterken van het netwerk

Er zijn diverse methodieken, onder andere ontwikkeld door MEE, die gericht zijn op het zodanig versterken van het netwerk dat professionele ondersteuning (geïndiceerde algemene en specifieke voorzieningen) niet of veel minder nodig is.

Bijvoorbeeld:

- Sociale Netwerk Strategieën (SNS) richt zich op het activeren van het netwerk van mensen met een beperking of het gezin. Met een familienetwerkberaad wordt de problematiek en de hulpvraag in kaart gebracht en samen een actieplan gemaakt.
- Eigen Kracht-conferentie (EKC). Deze wordt gehouden in samenwerking met de Eigen Kracht Centrale. Samen met de cliënt wordt het eigen netwerk in kaart gebracht. Tijdens een netwerkberaad wordt gekeken welke personen uit het netwerk de cliënt kan helpen.
- Methodieken waarbij expliciet aandacht is voor toekomstplanning en eigen regie.

Inzet van vrijwilligers

Het inschakelen van professionals of andere duurdere alternatieven kan worden voorkomen wanneer vrijwilligers worden ingezet. MEE heeft verschillende projecten die zich richten op de inzet van vrijwilligers om mensen met een beperking te ondersteunen.

Bijvoorbeeld:

- Vriendenkringen voor mensen die niet makkelijk vrienden maken. MEE brengt hen bij elkaar en faciliteert het om samen leuke dingen te doen; bijvoorbeeld winkelen of naar de bioscoop.
- Maatjesprojecten, waarbij een vrijwilliger gekoppeld wordt aan iemand met een beperking om leuke dingen te gaan doen op het gebied van vrije tijd. MEE brengt mensen bij elkaar.

- Maatjesprojecten worden ook ingezet om mensen met een beperking te trainen in specifieke vaardigheden. Bijvoorbeeld het project MEE op Weg, waarin mensen getraind worden om zelfstandig te reizen (lopend, fiets of openbaar vervoer).
- Ondersteunen vrijwilligers en (vrijwilligers)organisaties en -verenigingen. Als zij vragen hebben over de omgang met mensen met een beperking, geeft MEE voorlichting en kan MEE diverse trainingen geven.

Uitgelicht

De kracht van het eigen netwerk

Met de Sociale Netwerk Strategieën bekijkt MEE samen met de cliënt of er in de eigen omgeving mensen zijn die ondersteuning kunnen en willen bieden in het vinden van een antwoord op de vraag. Veel MEE-organisaties werken er al mee. MEE helpt bij het in beeld brengen en activeren van het netwerk. Er wordt een netwerkberaad georganiseerd en daar worden concrete afspraken gemaakt en vastgelegd in een actieplan waar iedereen achterstaat. MEE houdt als professional gedurende dit traject een 'vinger aan de pols'.

Moeder van Delian: 'Zonder hulp van ons netwerk hadden wij het nooit gered'

Delian is het jongste kind van het gezin Van Rhenen. Hij heeft een syndroom waardoor hij gedragsstoornissen en regelmatig heftige epilepsieaanvallen heeft. Dit heeft een grote weerslag op het gezin. Delian heeft continu aandacht nodig. Soms zoveel dat zijn zusjes van 5 en 7 aandacht tekort komen. Het gezin dreigde vast te lopen. Op initiatief van de betrokken MEE-organisatie werd een netwerkberaad georganiseerd. Voor de bijeenkomst werden vrienden en familie van het gezin uitgenodigd, maar ook de leidster van het kinderdagverblijf van Delian. Tijdens de bijeenkomst werd informatie gegeven over het syndroom. De ouders van Delian hebben beschreven hoe het gezinsleven er uitziet door de zorg voor Delian. Een filmpje dat gemaakt is op het kinderdagverblijf liet zien hoe Delian kan zijn. Er was genoeg informatie om een goed beeld te geven van de situatie. Iedereen die aanwezig was heeft aangeboden om te helpen. Het gezin heeft nu vijf mensen die structureel ondersteuning bieden. Het is best moeilijk om zelf hulp te vragen. De ouders van Delian vonden het heel prettig om daarin begeleid te worden en een manier aangereikt te krijgen waarop ze het konden organiseren.